

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/migr_outlook-2018-en

מבט על ההגירה הבינלאומית 2018

תקציר בעברית

מגמות עיקריות

נתונים מקדימים מראים כי בשנת 2017 קיבלו מדינות OECD קצת יותר מ-5 מיליון מהגרים חוקיים קבועים חדשים. מספר זה מהווה ירידה ראשונה בהגירה לאזור מאז 2011 (ירידה של כ-5%, בהשוואה ל-2016). ואולם, ירידה זו נובעת מהירידה המשמעותית במספר הפליטים שהוכרו ככאלה ב-2017, בעוד שבקטגוריות הגירה אחרות נשמרה יציבות או נרשם גידול.

לאחר שנתיים שבהן נרשמו מספרי שיא בבקשות למקלט שהוגשו למדינות OECD, ב-2017 נרשמה ירידה משמעותית, עם 1.23 מיליון בקשות שהוגשו. מספר זה עודנו גבוה בהרבה בהשוואה לשנים מתועדות אחרות, לפני 2015. שלוש מדינות המוצא העיקריות היו אפגניסטן, סוריה ועיראק. ב-2017, מבין מדינות OECD, הייתה זו ארצות הברית שקיבלה את המספר הגבוה ביותר של בקשות מקלט (330,000 בקשות), ואחריה גרמניה (198,000 בקשות).

הגירת משפחות (איחוד משפחות ויצירת משפחות וכן בני משפחה מלווים), המסבירה כ-40% מהמהגרים הקבועים, נותרה ערוץ ההגירה החשוב ביותר לאזור ה-OECD. העלייה החדה שנרשמה בקטגוריה זו בתקופה 2015/16 החליפה ירידה שהחלה ב-2010.

בפעם הראשונה, הסקירה של שנה זו כוללת מספר מאוחד עבור כל קטגוריות ההגירה הזמנית לצורכי עבודה למדינות OECD. בקטגוריות אלה נכללים גיוסים בינלאומיים של עובדים עונתיים ועובדים זרים זמניים אחרים, עובדים מהאיחוד האירופי שנשלחו על ידי מעסיקהם למדינות אחרות באיחוד האירופי במסגרת חוזים מקומיים (עובדים מוצבים) ומעברים בתוך חברות. בסך הכל, ב-2016 נרשמו ב-OECD למעלה מ-4.2 מיליון עובדים זרים, שמהווים גידול של 11% לעומת לשנה קודמת. המדינות העיקריות המקבלות עובדים זרים זמניים הן פולין (672,000, בעיקר מאוקראינה) וארצות הברית (660,000, מדינת מוצא עיקרית הודו).

כ-3.3 מיליון סטודנטים בינלאומיים היו רשומים במוסדות להשכלה גבוהה במדינות OECD, והם מהווים עלייה של 8% בהשוואה לשנה קודמת. ואולם, המגמות האחרונות בארצות הברית מצביעות על ירידה חדה במספר אישורי הלימודים שניתנו ב-2016 (-27%). בממוצע, סטודנטים בינלאומיים היוו 9% מסך הסטודנטים שהיו רשומים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה במדינות OECD ב-2015. הם מייצגים 14% מכלל הסטודנטים הרשומים בתכניות MA ו-24% מכלל הסטודנטים הרשומים למסלולי דוקטורט.

בממוצע במדינות OECD, שיעור התעסוקה של מהגרים גדל בנקודת אחוז אחת ב-2017, ל-67.1. שיעור האבטלה הממוצע של המהגרים קטן בנקודת אחוז אחת, ל-9.5%, ופער האבטלה הממוצע לעומת מקביליהם הילידים הצטמצם ל-3 נקודות אחוז ב-2017. התפתחות זו נבעה בחלקה משיפורים משמעותיים במדינות מסוימות באיחוד האירופי.

בכל הנוגע למדיניות, מדינות רבות ממשיכות ללטש את ערוצי ההגירה לזרים בעלי כישורים, ובכלל זה מתקנות את קריטריוני הבחירה של תכניות פרמננטיות ושבבות ובוחנות את התנאים של תכניות זמניות. מספר האשרות לסטרט-אפים מוסיף לגדול ואילו תכניות משקיעים נבחנות מחדש ותנאיהן מוחמרים. גם תחום הזכאות לאיחוד משפחות זוכר לתיקוני מדיניות.

השפעתם של פליטים חדשים על שוק העבודה

במקרה של מדינות אירופה בכללותן, אומדנים מראים כי ההשפעה היחסית של זרמי הפליטים שנרשמו לאחרונה על האוכלוסייה בגיל העבודה צפויה להגיע לכל היותר ל-0.4% עד דצמבר 2020. במונחים של כוח העבודה, היות ששיעורי ההשתתפות של פליטים הנם לרוב נמוכים מאד בתקופה המוקדמת של שהותם במדינה המארחת, על פי ההערכות גודל ההשפעה המצרפית נטו קטן עוד יותר, ועומד על פחות מ-0.25% עד דצמבר 2020.

במדינות שנרשמו בהן ההשפעות המצרפיות הגבוהות ביותר, ההשפעה צפויה להיות גדולה בהרבה בסגמנטים ספציפיים של שוק העבודה, בעיקר בקרב גברים צעירים בעלי רמת השכלה נמוכה. מאחר שקבוצת אוכלוסייה זו פגיעה גם כן במרבית המדינות המארחות, נחוצים אמצעים מכוונים היטב על מנת להעניק להם תמיכה נאותה.

העסקה בלתי חוקית של עובדים זרים

העסקה בלתי חוקית של עובדים זרים עשויה לנבוע כתוצאה מאי ציות לחוקי ההגירה או העבודה. לפיכך, התייחסות לסוגיה זו היא מטרה של המדיניות הכלכלית ושל מדיניות ההגירה.

כתוצאה מכך, מדינות OECD צריכות לנסות לשפר את התיאום והקוהרנטיות בין רשויות האכיפה. כמו כן עליהן להגביר בקרב מעסיקים ועובדים את המודעות ולהשתמש במערכות אימות מעמד משופרות כחלק מהאמצעים למניעת העסקה בלתי חוקית של עובדים מהגרים. ואולם, כאשר העסקה הבלתי חוקית של עובדים זרים הופכת לבעיה בולטת מאד או שנחשבת מבנית, אפשר שישקלו תכניות הסדרה. יש לתכנן אותן בקפידה וללוותן בשינויים נאותים בערוצי הגירת העבודה החוקיים ובאמצעי אכיפה חזקים יותר. לבסוף, יש לנהל מדיניות למאבק בהעסקה בלתי חוקית של עובדים זרים ברמה הארצית והסקטוראלית, אך גם ברמה הבינלאומית.

ממצאים עיקריים

שילוב מהגרים בשוק העבודה

- בין השנים 2016 ו-2017, נרשמה ירידה של יותר מנקודות אחוז בשיעור האבטלה של מהגרים ב-OECD, ל-9.5%, ושיעור התעסוקה גדל מ-65.5% ל-67.1%. השיפור היה מודגש יותר בקרב נשים שנולדו בחו"ל.
- קבוצות מהגרים ספציפיות מציגות שיעורי העסקה גבוהים במיוחד. לדוגמה, באיחוד האירופי, שיעור התעסוקה של מהגרים מהאיחוד האירופי גבוה מזה של הילידים ב-5 נקודות אחוז. בארצות הברית, בפעם הראשונה בשנים האחרונות, רשמו מהגרים ממקסיקו וממדינות אפריקה ביצועים גבוהים יותר מאלה של מהגרים מאסיה בנקודת אחוז אחת וב-3 נקודות אחוז, בהתאמה.
- במדינות OECD, נמשכת יצירת תכניות לשילוב מהגרים חדשים ופליטים, המתמקדות בעיקר ברכישת שפה ומיומנויות. מדינות רבות פיתחו גם אמצעים המיועדים למהגרים הפגיעים ביותר, דהיינו לקטנים וילדים בודדים, שמגיעים באיחור למערכת החינוך.

השפעתם של פליטים על שוק העבודה

- מדינות אירופאיות קיבלו 4 מיליון בקשות מקלט חדשות בין ינואר 2014 ודצמבר 2017, פי שלושה לעומת התקופה המקבילה הקודמת. במהלך אותה תקופה (2014 - 2017), כ-1.6 מיליון בני אדם זכו בצורת הגנה כלשהי.
- עבור מדינות אירופה בכללותן, האומדנים מראים כי ההשפעה היחסית של זרימת הפליטים האחרונה על כוח העבודה צפויה להיות קטנה למדי, פחות מ-0.25% עד דצמבר 2020. ואולם, קבוצות ספציפיות (גברים צעירים, בעלי רמת השכלה נמוכה) במדינות המושפעות ביותר (אוסטריה, גרמניה, שבדיה) חשופות יותר.
- בהיעדר חזרות של מהגרים לארצות מוצאם, מספרם הכולל של מבקשי המקלט שבקשתם נדחתה עלול להגיע ל-1.2 מיליון עד סוף 2020. ההשפעה על שוק העבודה הבלתי פורמלי תהיה תלויה ברמת החזרות מרצון וביעילותם של אמצעי האכיפה.

העסקה בלתי חוקית של עובדים זרים

- העסקה בלתי חוקית של עובדים זרים תשפיע קרוב לוודאי על גברים צעירים יחסית. הסקטורים המושפעים ביותר מהעסקה בלתי חוקית שכזו הם חקלאות, בנייה, ייצור ושירותים ביתיים.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *International Migration Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2018-en